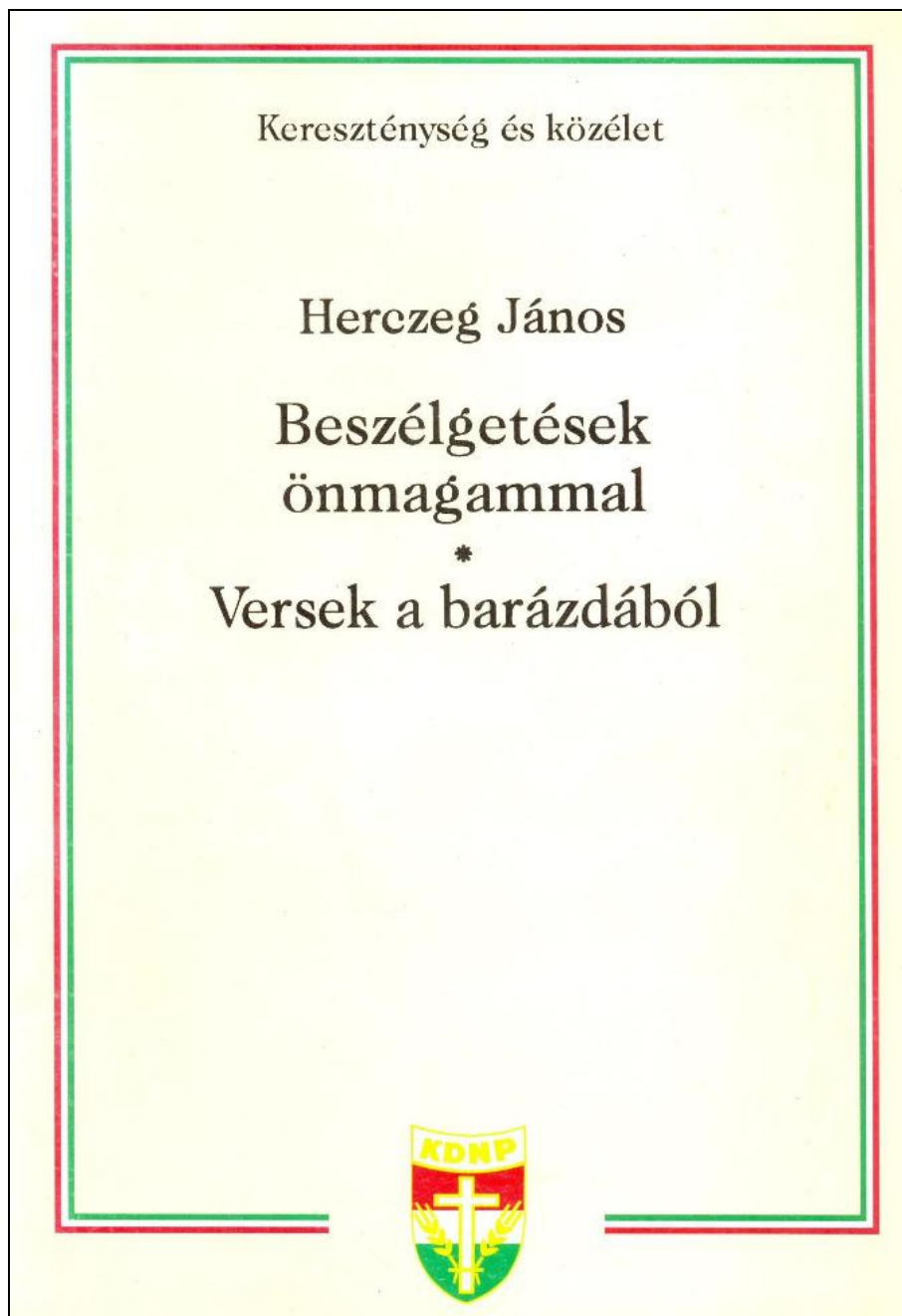

Herczeg János

Beszélgetések önmagammal – Versek a barázdából

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Herczeg János
Beszélgetések önmagammal – Versek a barázdából

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet 1993-ban jelent meg Budapesten a KDNP (Keresztény Demokrata Néppárt parlamenti frakciója kiadásában, az ISBN 963 00 1706 7 azonosítóval. Az elektronikus változat a szerző jogutódja engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerző jogutódjáé.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék.....	3
Beszélgetések önmagammal.....	5
Versek a barázdából.....	16
Barázdák népe.....	16
Barna szántások barázdáján.....	17
Vetés közben.....	17
Aratás.....	18
Augusztus végén.....	18
Csendülő dalban.....	19
Délben.....	19
Üzen a mező.....	20
Valahol messze.....	20
Üzen a búzaszem.....	21
Tavaszi fohász.....	21
Fohász.....	22
Pacsirta dal.....	23
Börtönben.....	24
Juliskámhoz.....	24
A szentkúti búcsún.....	25
Utállak-kívánlak.....	26
Adventi sóhaj.....	26
Nagypénteken.....	27
Feltámadott.....	28
Téli tájon.....	28
Emlékezés.....	29
Rongyos, foltos őszi tájon.....	30
Nehéz idők előtt.....	31
Fohász.....	32
Megnézem hát én is.....	33
Ébren álmodom.....	34
Halottak estéjén.....	35
Hitvesemhez.....	36
Jézus szíve.....	37
Vágyakozás.....	37
Hajnaltájban.....	38
Elárvult kaszámhoz.....	39
Paraszt vagyok.....	39
Csillagos nyári éjszakákon.....	40
Nagy munkában.....	41
Kár, kár.....	42
Viharban.....	42
Hajnali kurjantás.....	43
Virrasztó dal.....	43
Péter-páli fohász.....	44
Hat szem búza.....	45

Lángolj csak, lángolj.....	46
Kicsi pók módjára.....	46
Szívemben hulló őszi lombok.....	47
A kőkereszt.....	48
Parasznóta.....	49
Zarándoklaton.....	49
Zúgjak harangok.....	50

Beszélgetések önmagammal

Herczeg János

Mostanság egyre gyakrabban döbbenek rá, hogy beszélgetek, sőt vitatkozom a 24-306 számú volt politikai elítélttel, vagyis önmagammal, mert hát minél többet járok-kelek az emberek között, annál erősebb bennem a kérdés – mi van itt? Divat lett a sírás az országban. Hiszen ez jogos egy bizonyos határig, de ily nagy mértékben ahogy elborít bennünket, ez már önmagunk temetése. Kegyetlenül nehéz helyzetben vagyunk ez igaz. Egy negyven éven keresztül ingoványra épült világ omlott össze velünk és körülöttünk. De hiszen volt ez már máskor is, hogy kisebb darab szalonna jutott a kenyérünkhöz, ám erős akarattal mindig túljutottunk a nehézségen. Erős hittel – és nem siránkozással. Mi történt hát velünk? Álmatlan éjszakáim válasza kettős: most is tártalanul, egyedül maradtunk a világban, mint oly sokszor már történelmünk folyamán. – Örök magyar sors. – A másik, ami ennél is súlyosabb, és ami nehéz évszázadaink folyamán nem volt szokásunk, hogy fogcsikorgató

erős akarat helyett sírásra görbült a szánk. Negyven év alatt kiölték volna belőlünk azt a fanatikus hitet, azt a mindig újra kezdő élni akarást, ami itt, ebben a társtalan világban ezer éven át megtartott bennünket?

Én a márianosztrai magánzárkába az 1946–47-es évek levegőjét vittem magammal. Az országépítésnek új honfoglalást jelentő tiszta akaratát és lendületét. Ez élt bennem, és ebből sarjadzott minden jövőbe merészkedő gondolatom. Amikor a 20–30-as évek nehéz gazdasági és politikai helyzete után az addig félféudális országból végre egy demokratikus, kigazdaságokra, kiskereskedelemre, és az élet minden vonalán a dolgos, egyszerű emberekre épülő hazát építhetünk.

Hittünk a Gondviselésben, hittünk önmagunkban, és főleg nem tudtuk elképzelni, hogy a Szabad Világ belenyugodjon abba a kegyetlen helyzetbe, hogy a szovjet csizma sorban eltapossa minden zsendülő új vetésünket. Erre még gondolni sem mertünk. – És bekövetkezett. A békeszerződések sárba tapostak, széjjel szaggattak és koncként odadobtak bennünket.

Gyógyíthatatlanok vagyunk. Egész történelmünk sok keserű tapasztalata sem bírta kioltani lelkünkben a hitet. Hitet a Becsületben, az Emberségben. – Nem tanultunk a saját fájdalmas történelmünkben. Bennem is csak ott, a magánzárka idegölő csendjében döbrent fel először, hogy ebben a kerek nagy világban mennyire egyedül vagyunk.

Mindig is egyedül voltunk. Már a megmaradásunk, a nemzetté válásunk is megkérdőjelezhető volna, hogyha a Gondviselés nem ad nekünk egy Szent Istvánt, akinek a koncepciója, helyzetfelismerése segítette, szolgálta az európai stabilitást jelentő keresztény hittérítés eszméjét. Minden biztonnal az előttünk itt élő népek sorsára jutottunk volna. – A török talán még ma is Magyarországon lenne, ha nem keltett volna oly nagy félelmet közelsége a Nyugatban. Nem miertünk fogtak fegyvert, hanem tulajdonképpen Bécsset és Európát szabadították fel a török Magyarországról való kiűzésével.

Avagy itt volt II. Rákóczi Ferencék csodálatos szabadságharca. Egy nemzet a létét, mindenét tette fel rá. A birtokosok sok ezer holdas biztos egzisztenciájukat, és az egyszerű emberekkel együtt az életüket, a szabadságukat kockáztatták. Hogy ebből az indulattól feszülő akaratból cselekvés legyen, hogy kirobbanjon az osztrák elnyomást lerázó, magyar önnállóságot, függetlenséget jelentő szabadságharc, ehhez is Nyugat adta a bátorító erősítést. Az ő biztatásuk és megsegítést ígérő támogatásuk nélkül nem robbant volna ki így és akkor a szabadságharc. És mi történt? Cserbenhagytak bennünket. – Hiába kérte Rákóczi a megígért segítséget, hiába apellált az adott szóra, becsületre, a segítség elmaradt és hiába volt a nemzetnek az egész világ csodálatát kiváltó heroikus küzdelme – a szabadságharc elbukott. – Ám a Nyugatnak nem volt lelkiismeret-furdalása emiatt.

És 1948–49-ben? Magyarországon, talán a világon egyedül a legnemesebben, legcsodálatosabban lobbant fel a szabadság lángja. Az Európán keresztül söprő tisztító szél úgy látszott, meghozza az emberi szabadság és a nemzet szabadságának csodálatos hajnalát. Óriási lelkesedéssel fogott fegyvert, és hozott meg minden áldozatot minden nemes és nem nemes ebben az országban – és vívta meg sorra győztes csatáit. Ám hiába volt a hősi küzdelem, a kapott szép ígéretek elmaradtak, a zsarnokság bezzeg megkapta a maga segítségét és letiportak bennünket. Hiába járta be Kossuth Lajos Európát és Amerikát, hiába rázta meg zseniális tehetségével a Nyugat lelkiismeretét, ígéretnél egyebet nem kapott. Ismét egyedül maradtunk. Szabadságharcunk elbukott.

Amikor az osztrák bosszúállás kitombolta magát, és újra felemeltük fejünket, újra éltünk, a versailles-i szerződésben darabokra tépték hazánkat. Ki állt mellénk ott a Trianon palotában? Senki. – Évek múltán is csak egy tisztas angol öregúr, Lord Rothermere siratgatott bennünket.

Szomorú magyar sors, hogy a II. világháború során Horthyék erőfeszítése elbukott, és egy maroknyi tébolyult nyilas létezése miatt ismét sárba tapostak bennünket. Odadobtak a vörös

diktatúra csizmái alá. – Aztán évtizedeken át bíztattak, bátorítottak, hogy ne csüggedjünk, higgyünk a szabadulásban – hiszen a Nyugat tudja a kötelességét és megszabadít bennünket. Mi tettük amit tehattünk megmaradásunkért, magyarságunkért, miközben dolgoztak a kommunista hóhérok, és a börtönök politikai elítéltek ezreivel teltek meg. 1956 októberében aztán, amikor évtizedek keserősége kirobbant, oly nagy joggal vártuk a szabad világ számtalanszor megígért segítségét. Ám Nagy Imre segélyt kérő szava hiába jajdult bele a világba, a világ nem mozdult, a segítség elmaradt. – Most is, mint annyiszor már, egyedül maradtunk. A szovjet csizma eltaposott bennünket. A Szabadságharc elbukott.

Ezután még fokozottabban tombolt tovább a terror, és mi lelkünk mélyén tovább őriztük magyarságunkat, kiolthatatlan hitünket. S most, hogy ily váratlanul összeomlott a zsarnokság birodalma, függetlenek, szabadok lettünk ugyan, de itt állunk kifosztva, lerongyolódva, koldus szegényen. – Annyi keserű csalódás után még merünk hinni abban, hogy legalább egy gazdasági injekcióval mégis megsegít bennünket a Nyugati világ? – Nehéz dolog és lám még én is mertem hinni mindaddig, amíg egy kormányküldöttség tagjaként kint nem jártam Washingtonban. Veregették a vállunkat, nagyszerű emberek, nagyszerű nemzet vagyunk. Jó tanácsokkal, szakértőkkel segítenek nekünk, de amikor első nehéz lépéseinkhez gazdasági segítséget, pénzt kértünk, akkor begombolkoztak.

Évszázadok sok-sok keserű tapasztalata után még mindig nem akarunk rádöbenni, hogy nincs senkink ebben a kerek világban? – Hogy sajnos egyedül vagyunk!

Önmarcangoló tépelődéseim egyik *nagy fájdalom* ez a felismerés.

A másik, az országban már-már lassan mindent elborító pesszimizmus. – És ez nagyobb baj, mint az előbbi. Sokszor volt már kirabolva, lerombolva ez az ország, és valami csodálatos hittel, élni akarással mindig feltámadt. – Az elmúlt negyven év ezt a hitet, tenni akarást kiölte volna belőlünk? – Vonaton, autóbusszon utazva, vagy bárhol beszélgetve csak a sírást, panaszkodást hallom. A televízió, a rádió, az újságok minden nap temetik ezt az országot. Tudom, nagyon rossz a gazdasági helyzetünk – és erre az sem vigasz, hogy a volt kommunista országoké sem jobb. Összeomlott ez az egész gazdasági rendszer, és az új felépítése előtt még csak a romok eltakarításán dolgozunk. De dolgoznunk kell, és nem másra, nem a készre várunk. Ma rosszabb helyzetben van az ország, mint 1945-ben a háború után volt, csak akkor a rom és pusztulás láthatóbb volt. És milyen csodálatos életerővel emelte fel fejét akkor ez a nép. Volt aki egy háborúból megmaradt sebesült lovat, egy valahol megmaradt tehénnel fogott össze, hogy szánthasson, vagy ásóval, kapával törte fel a földet, hogy ismét teremjen. Volt aki a vonatok tetején vitte a kis batyuját vidékre, hogy élelmet szerezzen érte. És így indult meg a kereskedelmi élet. Ez a nép élni akart, és tett is érte, nem várt csodákra, nem tartotta markát valami segítségért, valami ilyen-olyan segélyekért. – A Nyugat akkor sem segített és mégis két-három év alatt helyre jött az ország. Rákosiéknak nagyon komoly gazdasági szankciókat kellett hozniuk, hogy megtörjék ezt a lendületet, hogy szegénnyé – tehát kedvük szerint kezelhetővé váljon az ország. Nem ment nekik könnyen. Lesöpörték a padlásainkat, a terményt már a cséplőgéptől elvitték. Több húst, zsírt, tojást meg mindent kellett beszolgáltatnunk, mint amennyi termett. Miből éltünk? – Nem tudom, de azért átvészeltük valahogy, nem sírtunk, jajgattunk, mint ahogy most jajgatunk és sírunk. – Ki mert akkor még szólni is? Az államrend megdöntésére való szervezkedésért kaptam én is nyolc évi börtönt, pedig még fegyverünk sem volt. És még rajtam kívül annyi becsületes ember, aki a terror ellenére azért mozdulni is mert. Kegyetlen idők voltak, amit ma a fiatal- és középgeneráció már csak hírből ismer – és jó, hogy csak abból. Nem volt akkor létminimum követelés, nem is lehetett. Fogcsikorgatva, de átvészeltük azt az időt is.

Rákosiék a szovjet hadsereg árnyékában azt csináltak, amit akartak. Kezdetben még az alkotmányosság látszatát keltve „szalámipolitikával” forgácsolták szét a nekik nem tetsző politikai erőket. Később már azzal sem törődtek. Népünknek utolsó biznyságtétele az 1947-es országgyűlési képviselőválasztás volt, ahol a Barankovics István vezette Magyar Néppárt

kapta meg a szavazatok abszolút többségét. Ettől rettentek meg Rákosiék, és a megszálló hatalomra támaszkodva kezdték meg teljes elánnal, minden erejükkel a hatalom átvételét, nemzetvesztő diktatúrájuk kiépítését. Barankovicsnak, Nagy Ferencnek, Kovács Imrének és még oly sok számottevő politikusnak nyugatra kellett menekülni. Kovács Bélát a Kisgazdapárt főtitkárát a parlamentből rabolták el, és vitték ki a Szovjetbe. Aki nem menekült, vagy nem vált árulóvá, azt kivégezték, vagy bebörtönözték. A Dobi Istvánok, Marosán Györgyök és hasonlóak régi pártjuk nevében kollaboráltak Rákosival. Becstelen árulók voltak, hiszen a nép nem követte őket. A pártok (ha voltak még egy ideig) csak névlegesek voltak, amíg meg nem szűntek. (Én is, mint Nógrád megyei titkár, megszüntettem a Kisgazdapártot.) Az ezt követő néhány évben a bátrabbak még megpróbálták ún. téli ezüstkalászos tanfolyamokkal, KALOT-tal, férfi Credo egyesület szervezésével stb. menteni valamit, de ezt is lehetetlenné tették.

A háború utáni évek csodás lendülete megtorpant. Miközben a Nyugat csak rádiós biztatásait szajkózta, itt a megszálló hatalom és csatlósai kegyetlen terrorral gyürköztek neki ezeréves nemzeti létünk temetésének, megszüntetésének, hogy gerincét, nemzeti identitását megtörve Moszkva szolgalelkű csatlósává tegyék ezt a népet.

Ördögi tervük megvalósításához nagyjából három fő feladatcsoportot kellett végrehajtaniuk:

- Megfosztani a népet Istenétől, a becsületbe, a felebaráti szeretetbe való krisztusi hitétől.
- Megfosztani nemzeti öntudatától. Kiölni belőle a szabadságnak, a függetlenségnek azt a fanatikus akarát, amely ezer éven át, itt az idegen népek tengerében is megtartotta.
- Megfosztani saját tulajdon vagyontól, amely nemcsak gazdasági, hanem teljes emberi, társadalmi önállóságot biztosít számára. Vagyis független, szabad egzisztenciákból szolgálkká, cselédekké tenni.

Megfosztani mindattól, ami az embert teljes értékű emberré teszi. Megfosztani, hogy egy örült utópiára épült kegyetlen diktatúra kiszolgáltatottja, és ellentmondás, sőt panasz nélküli kiszolgálója, rabszolgája legyen. Az önállóan gondolkodó és eszerint cselekvő emberből szó nélküli parancsvégrehajtó gépet csinálni. Gépet, amely nem gondolkodik, nem cselekszik önállóan, mégha Michelangelóként széklábakat faragtatnak is vele.

A megszálló csapatok jelenléte, s a politikai hatalom birtokában senki és semmi nem gátolhatta munkájukat. Galád tetteiket a külvilág felé ravasz, de minden gondolkodó ember számára átlátszó csomagolásban tálalták. Államellenes összeesküvéssel vádolták Mindszenty hercegprímást, Grósz érseket és számtalan papot és civilt, hogy megbénítsák az egyházak működését. Államellenességgel vádolva feloszlatták a szerzetesrendeket, a különböző karitatív szervezeteket. Egyházi iskolákat szüntettek meg stb. Bevezették a fakultatív hitoktatást, hogy megfélemlítsék azokat a szülőket, akiknek hittanra járt a gyermekük. És ki tudná elsorolni, hogy mennyi ravasz eszközzel gátolták, hogy az ország Krisztus hitében, a keresztény szeretet jegyében élhessen.

Agyafűrt módszerekkel szüntettek meg minden lehetőséget, ami még táplálta volna a lelkekben a hazaszeretet lángját. Betiltották a KALOT-mozgalmat, a gazdaköröket, a cserkészetet és még oly sok szervezetet, szövetséget, melyek magyarságunk, nemzeti öntudatunk ébrentartását szolgálták. Módszeresen lerombolták ifjúságunk keresztény erkölcsi mentalitását. Kiüresítették lelkét, gondolkodását, és nem adtak helyette újat, jobbat, mert az általuk ígért „szocialista erkölcs” fából vaskarika, nem létezik. Becsületes magyar gondolkodás helyett valami zavarosan utópisztikus internacionalista szemléletet erőltettek rá. S mert nem értette és nem érezte igazán magáénak, nem is tudott azonosulni vele. Így alakult ki, a csak az anyagiaknál megrekedő, a magasabb, az anyagon felül emelkedő eszmét nem ismerő, tehát kiüresített lelkű hedonista ifjúság, amely nem találta életének célját, értelmét a világban. És az egyéniség tartása nélkül üresen, céltalanul ödögő ember a legjobb

rabszolgaalany. Ebből az eszmei, gondolati ingoványból csak nagyon kevesek, a nagyon erősek tudtak felemelkedni.

Ahhoz, hogy ne csak lelkileg, szellemileg, hanem teljes mértékben kiszolgáltatottá váljon ez a nép, ki kellett húzni lába alól az egzisztenciát, és így bizonyos ellenállás lehetőségét biztosító gazdasági alapot. Az anyagilag független emberekből nemigen lehet falansztert csinálni. Az a csodálatos szívósság, ami évszázadokon át megtartotta ezt a népet, most is ellenállt Rákosiék kegyetlen gazdasági nyomásának, és beszolgáltatta minden szem termését, minden fillér jövedelmét, de a legdrágábbat a becsületét, az önnállóságát nem adta oda.

Az egyre féktelenebb terror által elfojtott keserűség felgyülemlett, feszült az emberi lelkekben – és ahhoz, hogy felszínre törjön, elég volt a lengyelek megmozdulása. Elemi erővel – mintegy földrengés – robbant ki Budapesten, és söpört végig az országon. Boldog örömmel hittük, hogy amit alig mertünk remélni, immár itt van, mégiscsak felkelt szabadulásunk napja. Megnyíltak börtöneink zárai, és hittük, hogy szent szabadságharcunk mostmár legyőzi a terror sötét erőit.

Sajnos nem így történt. A Szabad Világ segítsége, amit sok éven keresztül minden nap ígért a rádió hullámain – elmaradt. Hiába harsant bele Nagy Imre segítséget kérő jajszava a nagyvilágba. A Szabad Világ nem segített. Szabadságharcunk ismét elbukott.

A szovjet csizma bőszült erővel taposta el a szabadságnak még a szikráját is. Rákosit elsodorta a vihar, de Kádárék tovább mentek a Rákosiék által megkezdett úton. Ismét megteltek a börtönök, és dolgoztak a hóhérok. – A szabadságharc előtt megkezdett nemzetromboló nagy programjuk végrehajtásának talán legfontosabb része még hátra volt. Anyagilag is szolgává, cseléddé kellett tenni ezt a népet, amelyet Rákosiék rettenetes nyomása sem tört még meg. Jól tudták, hogy amíg itt magántulajdon van, addig az ő lábuk alatt labilis a talaj.

1956 után Kádárék már meg sem próbálták azt a „vetkőztető taktikát”, amit Rákosiék alkalmaztak, hanem az erőszak szavával bírták rá az embereket, hogy átadják a számukra életet jelentő saját tulajdonukat. Leghívebb káderek százait szabadították rá a falvakra, és aki ellenállt, azt bevitték a járásra, vagy ott a községházán és a pártházban addig gyötörték, verték, amíg be nem adta a derekát. Aki komolyabban ellenállt, az idegroncs lett, vagy felakasztotta magát. – Köteteket lehetne írni arról a szörnyű tragédiáról, ami végül is levetkőztette, megfosztotta az emberségét, önállóságát jelentő saját tulajdonától ezt a népet.

Miközben itthon egyre gyűlt a keserűség, a világ két nagy tábora óriási gazdasági párbajt vívott egymással. Gondolkodni tudó ember előtt nem volt kétséges, hogy az emberi szellem szabad szárnyalására épülő világrendnek kell győznie. Ezt a gazdasági versenyt minden erejét összeszedve sem bírta a Szovjet-világ. A rabszolgává tett társadalomra épülő gazdasági rendszerük össztermelése stagnált, sőt visszaesett. A csillagászati számokban kifejezhető fegyverkezési verseny aztán végképp megrogyasztotta a szovjet rendszert. Moszkvával együtt a csatlós államok, s így hazánk is, egyre nehezebb gazdasági helyzetbe került, amit tetézett néhány gazdaságilag elhibázott nagy beruházás. Utolsó éveikben a gyárak, üzemek jövőjét szolgáló gépi és egyéb fejlesztésre már nem is gondolhattak. Egy dologra vigyáztak csupán, hogy a lakosság életszínvonala ne romoljon, nehogy megismétlődjék 1956 földrengése.

Aztán betelt a pohár. A gazdasági problémák hullámai összeecsaptak a fejük fölött. Kénytelenek voltak belátni, hogy a nagy világversenyben alul maradtak. Az a rendszer, amely gúzsba köti az ember szabadságát, a szellem szabad kibontakozását, természetellenes, és így nem lehet a jövő útja. – Recsegtve rogyadozott az egész kommunista tákolmány, amikor a magyarországi pártvezetők belátták, hogy ez így nem mehet tovább. A gazdasági erőforrások kimerültek, a felvett külföldi kölcsönök ijesztően nőnek, és mivel a „testvér országok” helyzete is hasonló, így hát kivezető út nincs. Az oly gyönyörűnek ígért kommunista agyrém csődöt mondott. Megmentésére semmi lehetőséget nem találtak, így kénytelenek voltak átengedni az ország vezetését azoknak az eddig eltiport politikai erőknek,

akik ezt merték vállalni. – Akiknek merniük kellett, ha a lelkükben ott élt a hit, hogy ez a nemzet nem pusztulhat el. Magyarországnak élnie kell.

Magam is megdöbbsentem, amikor észleltem, hogy ezek a 24-306 számú volt politikai elitétellel (önmagammal) való beszélgetések ily messzire vezettek. Vívódásaim két nagy problémájára azért, ha nem is megnyugtatóan, de megtaláltam a választ. Az első miatt szinte resteltem magamat. Hogyan is lehetünk olyan gyermekien naivak, hogy a Szabad Világtól segítséget várunk a hosszú szovjet rabság után? – Hiszen ezeréves történelmünk folyamán még sohasem segített. – Kegyetlen valóság, de most és mindenkorra tudomásul kell vennünk, hogy csak önmagunkra számíthatunk – hogy egyedül vagyunk.

A másik nagy problémámra, hogy elborítja az országot a sok sírás, panaszkodás tengere, már nem ilyen egyszerű a válasz, de ha végiggondoljuk az elmúlt negyvenöt évet, erre is megtaláljuk a magyarázatot. Negyvenöt év hosszú idő. Aki akkor született, annak már ha időben nősült, felnőtt gyermeke lehet. Tehát két generáció. Azt hiába mondjuk, hogy a török százötven évig volt itt, mert a török csak megszállta Magyarországot, de nem kívánta átformálni, átgyúrni az itt élő népek lelkét, gondolkodását, életét. Viszont ez a két generáció, ha lelke mélyén őrizte is magyarságát, nehezen tudta magát kivonni a ránehezedő nyomás alól. – Tisztelet az erőseknek, mert ilyenek is voltak. – Széles rétegek lelkében halványult a krisztusi hit, halványult a nemzeti érzés, a hazaszeretet és halványult a gazdasági önállóságra való törekvés vágya. Elbizonytalanodtunk, kezdtük elveszíteni ezeréves önmagunkat. – Negyven év tervszerű munkája igen nagy rombolást végzett bennünk. És most vár ránk egy erkölcsileg és anyagilag lerombolt ország megmentésének minden gondja, baja. A szellemi, az erkölcsi pusztulás a nagyobb, de a gazdasági is szinte kétségbeejtő. Főleg ha figyelembe vesszük, hogy itt negyven éven át arra kényszerítettek és neveltek bennünket, hogy önálló gondolkodás és cselekvés helyett csak a felülről jövő parancsot végrehajtó szolgálkká váljunk.

Váratlanul szakadt ránk ez a történelmi helyzet, amelyre nem voltunk felkészülve. Hiszen itt most már nem mások gondolkodnak helyettünk, nem mások parancsai szabják meg munkánkat, életünket, hanem szabad emberként mi magunk. Döbbenetes igazság, hogy a rendszerváltásnak először bennünk, a mi agyunkban, gondolkodásunkban kell bekövetkeznie, ami az elmúlt negyven év után nem könnyű dolog.

Örököltünk egy lelkileg, erkölcsileg lerombolt országot. Örököltünk egy magyarságtudatában elfojtott, megbénított országot. Örököltünk egy gazdaságilag önállóan gondolkodni és cselekedni alig tudó, csak a parancsot végrehajtó, cselédmentalitású társadalmat. – Egy ország ennél mélyebbre már nem sülyedhet. A második világháború után lerombolt gyárakkal, hidakkal, házakkal volt teli az ország, de a hitünket, öntudatunkat és országmentő akaratainkat nem rombolták le. Akkor két-három év alatt rendbejött az ország, most sajnos ehhez egy évtizedre, sőt évtizedekre lesz szükség. *Elszomorító, hogy ez a lelkében és gondolkodásában meggyötört nép nem tudja felmérni, nem tudja reálisan látni sorsát, az ország helyzetét. Nem tudja felmérni, hogy micsoda csődbe zuhantunk, amit súlyosbít az egész külkereskedelmünk, főleg a szomszéd államok összeomlása. Nem tudja felmérni, hogy az utolsó Kádár-évek viszonylagosan jó életszínvonalát most fizetjük meg.* Tisztelet a kivételnek, de népünk nagy része valahogy úgy gondolta, hogy megszűnt a kommunista uralom, elmegyünk szavazni, jön az új parlament, az új kormány – és ezzel itt van a jólét, a boldogság, a tejjel-mézzel folyó Kánaán. És mert sajnos nem így történt – hiszen az adott helyzetben nem is történhetett így – mélységes csalódás lett úrrá a népen, és az életszínvonal romlása miatt úrrá lett a sírás, a depresszió. *Szomorú, hogy mindezért nem az okozókat, nem e nagy kereszt ácsolóit szidják, hanem azokat a vezetőket, akik áldozatos akarattal felvették a keresztet, és minden rosszindulatú kritika és gyalázkodás ellenére végigviszik ezen a golgotás úton.*

Magyarországon ma nemcsak kormányváltás van – mint normális időkben, normális országokban – hanem egy már begyökeresedett világot, rosszul, de mégiscsak kiépített egész

szellemi és gazdasági rendszerével együtt kell eltüntetni, és teljesen újat, az előzőtől mindenben eltérő jobbat kell teremteni. Ehhez mérhetetlen hit és fanatikus akarat kell. Amelynek eléréseért ha fogcsikorgatva is, de tudatosan vállalnunk kell a ránk szakadt áldozatokat, az életszínvonal csökkenő mivoltát is. Bármily nehéz is, nem szabad, hogy a mai kétségtelenül komoly terhek könnyei elborítsák a holnapot látó és építő tekintetünket.

Demokráciánk békés átmenettel született. Ez azzal jár, hogy vezető pozíciókban maradtak olyan emberek, akik nem hívei e változásnak. Érthető, hogy ezektől nem várhatunk semmi építő segítséget. Ám ha csendben élnek, akkor nincs semmi baj, de hogyha olyan lehetőségeik vannak, amellyel fékezni, csökkenteni tudják jövőt formáló, országépítő munkánkat, az már baj. Ma nálunk sajtószabadság van. Ez jó és természetes is. Tudnunk kell azonban, hogy sajnos még nem tartunk ott, hogy megtanultunk volna kritikus szemmel újságot olvasni, vagy televíziót, rádiót hallgatni. A nyomtatott, vagy elektronikus tömegkommunikáció ma a legnagyobb hatalom hazánkban, hiszen népünk túlnyomó része aszerint látja a dolgok menetét, ahogy azt „megírta az újság”, vagy „bemondta a rádió”.

És hogy hazánkban a meglévő nehézségeknél aránytalanul nagyobb az elégedetlenség, a sírás, az a tömegtájékoztatásnak köszönhető. Ha az olvasó mindennap csak a rossz híreket látja és semmi – vagy alig valami jót – arra hangolódik rá, hogy ebben az országban minden rossz és az égvilágon semmi jó nem létezik. Ezt az egyoldalú tájékoztatást, ezt a tömegeket pesszimizmusba hangoló nemzetellenes munkát a sajtószabadság természetesen lehetővé teszi. A sajtószabadság nevében persze meg kellene írni a jót is. Azokat a kis lépéseket, amelyek mégiscsak előremozdítják ezt az országot. És ebben a meg nem írásban már a megbúvó ellenség keze van. Azoké, akiknek a békés átmenet lehetővé tette, hogy megnehezítsék, gátolják az amúgy is emberfeletti országépítő munkánkat. – Csak érzékeltetőül említem, hogy az én megyém egyetlen napilapja (amely állítólag semleges), az egyik októberi számában a gyógyszerárakkal kapcsolatban, címdalton hatalmas betűkkel írta, hogy „decembertől koldus lesz, aki megbetegszik” – és csak belül a második oldalon eldugva, kicsi betűkkel, hogy „Jeszenszky külügyminiszter aláírta az Európai Közösséghez csatlakozás egyik fontos dokumentumunkat”. Ennél persze még kirívóbb példákat is hozhatnánk. De nem fordítva kellett volna ezt csinálni? Gigászi harcát vívó népünknek nem a haladást, az előrelépést szolgáló biztatásra lenne szüksége? Nem kellene a lehangoló pesszimizmust tápláló hírt tenni inkább második oldalra? Ez persze a szerkesztő szíve-joga, de napnál fényesebben elárulja, hogy az ilyen lapok a „sajtószabadság” nevében nem az ország előrelépését szolgálják, hanem a nehézségekből adódó sokszor jogos panaszt felnagyítva táplálják, sőt fokozzák az elkeseredést, a letargiát.

Nagyon nehéz gazdasági helyzetben vagyunk, de ha nézzük a környező országok helyzetét is, azt kell mondanom, hogy ez a pesszimizmus, ez a sírás-rívás ami itt van, azért nem indokolt. Akik erre hangolják a népet országépítő biztatás helyett, azok halálosan vétkeznek fennmaradásunk, új hazát építő küzdelmünk ellen. Akik az életre, az előrelépésre biztató optimizmus helyett címdalton, nagy betűkkel minden nap temetik az országot, ezek ellenségei felemelkedésünknek, hazánknak. *Ebben a megmaradásért vívott élethalál küzdelemben bizony ez hazaárulás.*

Egyedül vagyunk a világban, és szinte kétségbeejtő arra gondolni, hogy ebben a helyzetben nem találunk önmagunkra. Hogy ezer évig életben maradtunk, az csak úgy volt lehetséges, hogy minden csapás után fanatikus hittel és akarattal teremtettünk itt új hazát. Most ebben a tudatosan szított síró panasztengerben is meg kell találnunk önmagunkat. Nem lesz egyszerű. A sajtóban, a gazdasági életben, az oktatásban és mindenütt meglévő posztkommunista erők úgy gátolnak, ahogy csak tudnak.

És van itt még egy szintén nagy gondunk. Az Isten nélkül, vallás nélkül nevelkedett ifjúságunk szabadságvágya párosult a szabadelvű, liberális felfogással. Ez nemcsak erkölcsileg káros, hanem magyarságunkat, nemzeti identitásunkat is veszélyezteti. Ez

számunkra, akik nemcsak népben, hanem nemzetben gondolkodunk, a küzdelemnek egy igen nehéz újabb frontját nyitja meg. Azt tudjuk, hogy új életünk nem egyszerűen ott folytatódik, ahol negyven éve megszakadt. Azóta a világ is lépett, itt nálunk pedig felnőtt két nemzedék Isten nélkül és hazafias nevelés nélkül. *Am ha nem találjuk meg ősi gyökereinket, elveszünk.* A liberális kozmopolitizmus talán még a letűnt kommunista kísérletnél is veszélyesebb, hiszen csábítóbb és emberileg elfogadhatóbbnak látszik. Sajnos, nagyon hosszú volt ez az elmúlt negyven év. Gyökereink csak nagyon megtépve, és csak nagyon mélyen maradtak meg.

Mit tehetünk tehát? Álljunk be az országot minden nap temető, károgó varjúk közé? – Ezt azért sem tesszük, mert megmerem kockáztatni, hogy ennek az országnak gondolkodni tudó része nem sír és nem károg, hanem csendben túr, reménykedik, és teszi a dolgát. Népünknek ez a jövőbe látó gerince, amely rádöbrent, hogy itt most már nem felülről intéznek mindent, nem a markunkat kell tartani a kormány felé, hanem saját magunknak kell megtalálnunk a lehetőségeket, a feladatokat. A még most is parancsot várók jajgatnak és sírnak, aki viszont maga fogja meg sorsának gyeplőjét, az meg tud élni, ha nehezen is, sőt még boldogul is ebben a kétségtelenül nehéz gazdasági helyzetben.

Ezer év alatt ily mélységes szakadék nemzeti létünkben még nem volt. Ott nem folytathatjuk, ahol negyven éve abbahagytuk, de ha azt akarjuk, hogy ez a nemzet tovább éljen, végig kell csinálnunk, persze visszafordított céllal és tartalommal azt az utat, amit Rákosiék végigcsináltak.

- 1) Vissza kell vezetnünk népünket az ősei hitéhez. Kétségbeejtő a kiüresített lelki emberek gondolatvilága. Hit nélkül, keresztényi szeretet nélkül ebben az elanyagiasodott világban ember embernek farkasa lesz. Ez a nép a kereszt jegyében lett nemzetté ezer éve, és csak addig marad meg annak, amíg a kereszt jegyében él. Nem véletlen, hogy újjászülető életünk ellenségei minél távolabb szeretnék tudni ezt a népet Krisztustól. Európa népei úgy mint ezer éve, most is egy keresztény, egy megbízható Magyarországot látnának szívesen közösségükben. Nem könnyű feladat, de el kell kezdeni a társadalom minden vonalán. Am az igazi gyökeres munka csak az iskolákban kezdődhet. Bizony fel kell nőni egy új generációnak, hogy itt ismét keresztény mentalitású, és nem szabadelvű (üreslelkű), társadalomról beszélhessünk.
- 2) Vissza kell vezetni népünket az ősei hazaszeretetéhez. Ahhoz a csodálatos erőhöz, amely több mint ezer évig megtartott bennünket itt, az idegen népek tengerében. Ahhoz az áldozatos erőhöz, amelyért történelmünk folyamán őseink oly sokszor áldozták életüket és vagyonukat. Ha nem tesszük, feloldódunk, elvérzünk a körülöttünk élő népek éppen mostanság feltörő nacionalista hullámverésében. A mi hazaszeretetünk szent dolog, és nem idegengyűlölő. Toleráns mindazokkal, akikkel együtt éltünk – és ma is élünk. Aki itt idegengyűlöletről beszél, az szándékos, romboló céllal teszi. Bennünk nincs idegengyűlölet, ám hogyha magyarságtudatunk mégis hangot kap valahol, arra egyes liberális körök máris felszisszennek, és sovinizmust kiáltanak bele a világba. Már-már ott tartunk, hogy ma Magyarországon nem antiszemitizmus, hanem antimagyarizmus van. Haladéktalanul és minden erőnkkel újra létre kell hoznunk a hazafias szellemű, magyarságtudatra nevelő különböző ifjúsági szervezeteket, mert itt csak egy felnövő új generáció teremthet történelmünkhöz méltó új Magyarországot.
- 3) Vissza kell majd adni a népünknek a politikai szabadsága mellé gazdasági szabadságát, önállóságát is. A földjét, a műhelyét, a házat stb. – és ha ez így már nem lehetséges, akkor kárpótlással és minden eszközzel megteremteni a lehetőséget, hogy újra legyen. E szabad világban természetesnek tartott jogoktól csak az elmúlt rabszolgatársadalomra berendezkedő diktatúra fosztott meg bennünket. – Kolosszális,

szinte megoldhatatlannak látszó feladat. A technikai lebonyolítása is, de még ennél nagyobb, hogy amint már írtam, az agyunkban, a tudatunkban kell végbemenni egy redszerváltásnak, rá kell ébrednünk, hogy immár a magunk gazdái vagyunk. Gazdasági életünk újrateremtéséhez most már nem várhatunk egy új generációra, ezt azonnal tennünk kell. Igen, de kivel, kikkel? – Az idős nemzedék nagyon akarja, de már nem bírja fizikailag, a fiatalság még nemigen akarja, hiszen nem is tudja, mit kell tennie. Kitől, mikor tanulta volna meg? Teng-leng, hiszen az utolsó kommunista évek „üzemen belüli” munkanélkülisége bizony el is szoktatta a munkától. Minden bajunkat tetézi a ránk szakadt munkanélküliség, amely ugyan világjelenség, de már-már megöli ezt a gazdaságilag ronccsá rogyasztott országot. Ám visszaút nincs, hiszen összeomlott az egész kommunista rendszer, ha nehezen és kis lépésekkel is, csak előre mehetünk, a felé a gazdasági rend felé, melyben az egész szabad világ népei élnek.

Ez a hármas feladatcsoport, amelynek a visszafordított, nemzetromboló lépéseit többé-kevésbé végrehajtotta a kommunista rendszer, hiszen rombolni mindig könnyebb, mint építeni. Ezt pozitívumokban, építve végigcsinálni az elkövetkező évek, sőt évtizedek gigászi feladata lesz. Az első lépéseket már megtettük. Nem biztos, hogy mindent jól csináltunk, hiszen minden lépésünk egy-egy kísérlet. Nincs példa előttünk a világban, amely ezt számunkra megkönnyítené. (A spanyol példa messze nem ugyanaz). Sajnos most is, mint mindig, nehéz, sorsdöntő helyzetünkben egyedül vagyunk a világban.

Mi is hát a teendőnk? *Mindenképpen le kell mennünk azokhoz az ősi gyökökhez, amelyek megtépázva és igen mélyen, de táplálják magyarságunkat, nemzeti identitásunkat.* Ősi, keresztény hitünknek, hazaszeretetünknek, egész nemzeti jövőnknek életnedvei itt vannak. Tudjuk, hogy a világ nem áll meg, és ma már számolnunk kell (pláne egy istentagadó rendszer évtizedei után) a társadalomban jelenlévő szabadelvű, liberális rétegekkel is. Ám ezek gyökértelensége és labilis kozmopolitizmusa nem jöhet számításba az új Magyarország jövőt építő elképzeléseinél. Ezeréves történelmünk során, ha valaha is szükségünk volt Krisztusra, az ő keresztényi, szilárd fundamentumára, akkor most, az új honfoglalás, új országépítés idején igazán szükségünk van rá.

Ezek nem egy szép és igaz elmélet szavai, nem egy szép ideológia elmélkedése, amelyeket valakik majd megvalósítanak, hanem az enyém, a tiéd, a mindnyájunk mindennapi munkáját céltudatossá, sínretevő gondolatok. Azzal, hogy szomszédaimmal, vagy autóbuszra váró ismerőseimmel (leginkább az életszínvonal miatt síró, jajgató panaszát megértve) megbeszélem országunk nehéz helyzetét, szinte kibírhatatlan gondjait, máris tettem valamit. Vagy egy falgyűlésen, ahol bővebben van időm a problémák sokaságát türelmesen végigboncolni, igen sokat teszek azért, hogy a megpróbáltatások elviselését könnyítve felszíthassuk jövőtépítő hitünk parazsát.

A megpróbáltatás, a szenvedés sohasem jó, de ha tudom, hogy az miért van, és hogy annak értelme van, akkor mindenképpen könnyebben viselem. Ha tudom, hogy kik azok, akik a médiákban – és mindenütt, mindennap – temetik ezt az országot, ez a tudat sziklává erősíti az én magyarságunkba vetett hitemet. De meg kell magyaráznom barátaimnak, ismerőseimnek is, hogy mi történik itt. Hogy a liberális kezekben lévő sajtó a felemelkedést akaró ország megmentőiként képes feltüntetni olyan pártokat vagy csoportokat, amelyek még egyetlen országépítő törvényünket sem szavazták meg a sok közül. Amelyeknek minden törekvésük a hatalomátvétel, a hatalomvágy. Mindent megtesznek, hogy ne lépünk előre, hogy megbukjon a kormány, még ha ez az országépítés, a felemelkedés rovására is megy.

A második világháború után, a megszálló csapatok jelenlétében is, demokratizálódó keresztény utat választott ez az ország. A Független Kisgazdapárt győzelme 1945-ben ezt jelentette. Ám alig egy-két év után, amikor bizonyossá vált, hogy a megszállás tartós lesz, és

ez politikai hatalomváltást is követel, az 1947-es választáson a két évvel előbbi akaratát még hangsúlyosabban megerősítette azzal, hogy a Kisgazdapártot is meghaladó többséggel tette le voksát a Barankovics István által vezetett Demokrata Néppárt mellett, melynek határozott keresztény eszmevilágában találta meg azt a védőpajzsot, amely még oltalmat nyújthat a sátáni erők ellen. A megszálló hatalom oltalmában a Kommunista Párt csak a szavazatok 13,5 %-át kapta, amit a jól ismert „kékcédulás” manipulációval aztán 22 % os eredményként tettek közzé. – A keresztény magyarság legerősebb tömörülése, a Barankovics-párt a maga tiszta 16,5 %-ával, a 62 képviselőjével a meghamisított végeredmény miatt az országgyűlés második pártja lett. Ez a választás nemzetünk legsötétebb korszaka előtti utolsó fellobbanása volt. Bizonyásgtétel a Barankovics Istvánék által meghatározott keresztény Magyarország mellett.

Ezt követően elszabadult a terror. A Szűz Mária-s zászlók méginkább sárba hulltak, mint egykoron a nagymajtényi síkon. És csak most, jó negyven év után jutottunk oda, hogy a történelem váratlanul feladja a leckét – hogyan tovább? Beállunk-e az országot mindennap temető hazafiatlan, nemzetidegen liberális táborba, vagy felvesszük ezt a sárbataposott zászlót, megtisztítjuk az elmúlt évtizedek minden szennyétől, és meglobogtatjuk e sokat szenvedett hazában? – Felvesszük, de csak úgy merjük felvenni, ha mérhetetlenül nagy a hitünk és akaratunk, mert ez a meglobogtatás a mindennapok céltudatos, kemény munkáját jelenti, amit sajnos nem mindenki vállal. (1988-ban, amikor már világossá vált, hogy lépünk kell, megkerestem jó néhány barátomat, egykori küzdőtársaimat, akik magyarságukban, emberségükben kiválóak – és jó néhány nem mert lépni közülük. Az élet már csak ilyen prózai, és olykor pofonokat is tud adni.)

És akik léptünk? – Ott állt előttünk a nagy kérdés, hogy miként és hogyan lépünk. Már többször írtam, hogy a társadalmi és gazdasági nehézségek milyen mérhetetlen terhe szakadt ránk. Hiszen a volt kommunista vezetés nem szerelemből adta ki kezéből a hatalmat. Láta, hogy nem bír vele megbirkózni, hát nem tehet mást. – Ezt mi tudtuk, és azt is felmértük, hogy hiába minden jó szándékunk, ezt az erkölcsileg és gazdaságilag is lerombolt országot mi a saját erőnkől felépíteni, talpra állítani nem bírjuk. Csak Krisztussal, mert a mi erőnk kevés.

Krisztussal? – De hiszen akkor minden országépítő elgondolásunknak az Ő elgondolását, az Ő eszméjét kell tükröznie. Belül a lelkünkben, és a társadalmi élet minden megmozdulásában. Ahogy az éltető levegő jelen van a Föld minden zugában, úgy jelen kell lennie a krisztusi eszmének országépítő munkánk minden gondolatában, minden mozdulatában. Bár a régi rendszer erői jelen vannak, a kialakult csatározások azt mutatják, hogy kemény, nagy harcunkat a gyökértelen, Krisztust és hazát nem ismerő liberális erővel kell megvívunk. Ennek a harcnak az oroszlánrésze ránk vár, mert bár egy-két politikai csoport közel áll hozzánk, de nem merik vállalni teljes mellel a keresztény ideológia következetes továbbvitelét minden törekvésünkben.

Nem igaz, hogy kevés bennünk a realitás, hogy túlideologizáltak vagyunk! – A társadalmi, a gazdasági kérdések minden részletére, ezek megoldására megvan a jól átgondolt koncepciónk – éppúgy, mint más pártoknak. Ami minket ezek fölé emel – ami többletünk –, az a mi határozott ideológiai vonalunk. Miközben a napi gondok megoldásában éppúgy ott vagyunk, mint mások, keresztény eszmeiségünk révén, amely túlmutat a mán – és az anyagon – már nemzetünk jövőbe vivő arculatát alakítjuk. Vállaljuk és visszük a jelen nehézségeit, miközben krisztusi és magyar hitünk köveiből szorgalmasan építjük boldogabb, új ezredévünk fundamentumát.

Lelkében krisztusi, szívében magyar, gondolkodásában szociális Magyarországot akarunk!

Mostanság egyre gyakrabban döbbenek rá, hogy beszélgetek, sőt vitatkozom a 24-306 számú volt politikai elítélttel (önmagammal) – mert hát mi van itt? – Divat lett a sírás ebben a hazában? – Hogy magunkra hagyott a nyugati világ ebben a ránk szakadt kommunista romhalmazban? – Miért éppen most segítene rajtunk, amikor még sohasem segített egész történelmi létünk alatt? – Hogy romlik az életszínvonalunk? – Sajnos igaz, de hányszor volt már ennél rosszabb is, amikor nemhogy szalonnánk, de még pusztá kenyerünk sem volt. Amikor a nyomor elől kivándorolt Amerikába másfél millió magyarunk. Amikor... – de minek soroljam? Igaz, nem könnyű az életünk, de azért ez a nagy sírás, ami elborítja ezt a hazát, nem indokolt. – Hiszem, hogyha népünk tiszta levegőhöz jut, hogyha az országot mindennap temető tömegkommunikációt helyre tesszük, ezt lassan felváltja történelmi továbbélésünk lelke, az országépítés új erőt adó optimista hite. – Hogyha mi rátalálunk keresztény-magyar életünk megtépzott ősi gyökereire, hogyha mi felvesszük azt a zászlót, amit 1949-ben Barankovicsék kezéből a vörös téboly kitépett, és sárba taposott, a mi magyarságunk nagy hitéből meg fog születni a lelkében krisztusi, szívében magyar, gondolkodásában szociális, boldogabb új Magyarország.

Versek a barázdából

Barázdák népe

Századok hosszú, bús nagypéntekén
Jártuk a magyar Golgotát,
S nem akadt sehol egy Cirenei,
Nem találtunk egy Veronikát.
Amikor elestünk, ránk tapostak
A léhák, akik évről évre
Leültek az általunk terített
Kenyérszaporítás mezejére.

Századok dúló, bős viharában
Mi voltunk az a kis kunyhó,
Amelyben megbújt a magyar lélek,
Amelyben megbújt a magyar szó.
Elkoptunk mint az ekénken a vas,
Sorsunk az ős-ugarba mélyedt,
Amelyben minden jöttment bitangnak,
Csak éppen nekünk nem termett élet.

Századok tenger baját, sóhaját,
Mert úgysem volt soha ára,
Jobb idők híján mind beleöltük
A sáros őszi barázdába.
Magunkat százszor keresztre vittük,
És nem kaptunk érte egyebet,
Minthogy százszor is leköptek azok,
Akik általunk ettek kenyeret.

Századok-rakta telt tarisznyánkkal
Régvárt Húsvétunk reggelén,
Feltámadunk a barázdásírból,
Hogy mozdítsunk sorsunk kerekén.
Az Idők ekéjét kézbe vesszük,
És felszántjuk ezt a bús ugart,
Hogy Golgatás-úton koldus módra
Ne lássa többé senki a magyart.

Századok óta befelé síró
Lelkünket végre kitárjuk:
És ennyi gyötrelmes tusa után
Béklyónkat végre lerázzuk.
– És kaszával, tollal, élő szóval
Megyünk szent holnapunk elébe,
Nincs erő, mely ismét eltemetne:
– Feltámadott a Barázdák Népe!

Barna szántások barázdáján

Barna szántások barázdáján
Ballag a fáradt, bús paraszt,
Századok terhét hordja a vállán,
S ajkán az el nem sírt panasz.

Szívében lassú mozdulással
Nagy álmok rügye sarjadosz,
Dacolva Téllel s tavaszi Faggyal,
Amit a morcos Idő hoz.

Vén Idők szorgos magvetője
Az Isten porszem rokona,
Kezéből sarjad évről évre
Az Élet kenyere, s bora.

Barna szántások barázdáján
Ballag, míg egyszer sírba dül,
S haló porának árva halmán
Csak egy bús tücsök hegedül.

Vetés közben

Nem értettem, hogy jó apám szeme,
Melyben jajtenger csillogott,
Miért merül a végtelenbe
Mikor az édes éhes földbe
Veti az új magot?...

Nem értettem, mert agyonjárt lába
Alig vonszolta, cipelte,
Mégis mosollyá vált a kínja,
S minden magvetés újra, meg újra
Az égig emelte.

Nem értettem, de jaj mostmár értem,
A magvetésnek titka van.
– Hogy kezem nyomán a puha földben
A régi élet szárba szökken,
S új életet fogan.

Nem értettem, de jaj, most már értem:
Mikor vetem a szent szemet,
A Végtelenhez száll a lelkem,
S övé a kéz, amellyel hintem
A boldog Életet.

Aratás

Enyhe szellő fodroz a hajnali tájon,
Gyémánt-harmat csillog a hajló kalászon,
Pacsirták dalától zengő-bongó nyárba
Belenótázik a kaszák suhogása.

Börtön ablakából nézem, hogy aratnak.
Oly közel és mégis, – olyan távol vannak.
Gyöngyöző homlokuk csillan a napfényben,
Ritmusuk itt zenél láncolt két kezemben.

Három börtönös nyár ólmos, nehéz terhe,
S régi aratások fájó nagy emléke,
Szorítja fájdalmas béklyóba a szívem:
– S tenyerembe hajtom ősült, fáradt fejem.

Augusztus végén

Lelkem húrjain az Isten ujjá játszik,
Valami könnyű, szép melódiát.
A tarka mezőkön még a Nyár tanyázik,
S a kertek alól már
Érzem az ősznek sejlő sóhaját.

Kéklő szőlőfürtöt ringat a domb háta,
S a dinnyecsósz amott messze mereng.
Új magra éhes a hasadó barázda,
És az enyhe szélben
A fonnyadó sarjú illata leng.

Mint a zümmögő méh a tarló virágon,
Úgy ring a lelkem a vágy sugarán.
És szállok – csak szállok a kéklő nagy tájon,
Míg haza nem érek,
És megcsókolom – az Édesanyám.

Csendülő dalban

(induló)

Csendülő dalban messzire harsan
Ébredő szívünk dallama,
Hajnali fényben, boldog örömben,
Mozdul az alvó barázda.
Zászlónk magasan, új fényben lobban,
Új szellők szárnya lengeti:
S egységben forrott népünket boldog,
Áldott jövőbe vezeti.

Barázdák népe, izmos kezünkbe
Mi vegyük végre sorsunkat.
Velünk az Isten, sok küzdelmünkben
Csak ő viselte gondunkat.
Szívünkben hordjuk, s valóra váltjuk
Századok áldott szent álmát:
Birtokba vesszük, magyarrá tesszük
Ezt a megcsúfolt barázdát.

Délben

Mintha megállt volna az idő
A sziporkázó mindenségben,
Szél se libben, csak égre törő
Pacsirta zeng a messzeségben.

Barna szántások piruló hátán
Vibrál az elszálló pára,
Dél van, s a lélek kikapuján
Beoson a nagy csend magánya.

Veritékgyöngy a homlokomról
Leperdül és a földre hull,
Keserű csepp, de harmatából
Édes élet lesz válaszul.

Alélt lelkelem száraz rögére
Áldott esődként Krisztusom,
– Kondul a harang lány zenéje
És leemelem a kalapom.

Üzen a mező

Üzen a mező, a virágos rét,
Üzen a mesélő csendes erdő.
S kesergő, panaszos, nagy bús susogással
Felém sóhajt a szent életet termő
Szőke búzatenger.

Valahol egy kis fűj pitypalattyol
És rigófüttyre ébred a vén hegy,
Valahol a gyöngyös, harmatos reggelen
Nehéz szívvel széles rendeket vág egy
Őszült parasztember.

Értem sóhajt minden suhintásra,
És lelkembe sír a pacsirtaszó,
Miattam zokog a simogató fényben
Aranyló fejjel csendben imádkozó
Érő búzakalász.

Sebzett, bús lelkemet feléd kitárom,
Ölelj kebledre drága szép mező.
– Az Idők kereke lassan tova mozdul
S visszatérek hozzád mire a könnyező
Őszi szél dudorász.

Valahol messze

Valahol messze egy cséplőgép zúg
az alkony csendjében,
duruzsolgatva, épp úgy,
mint otthon a régi boldog időkben.

Valahol messze lányok dalolnak,
és nótájuk szárnya,
mint a hulló harmat
ráborul az esti csendes zsongásra.

Valahol messze bolyong a lelkem,
amint hazatérve,
a kívét eresztem
ismét az éhesen remegő gépbe.

Valahol messze,... jó néhány év után,
önfeledten, játszva,
búzát szórok talán
két kicsi lányomnak rózsás kis markába.

Valahol messze,... valahol messze,
– s hiába titkolom,
könny jön a szemembe,
ezen a szívet ringató alkonyon.

Üzen a búzaszem

Kicsi mag vagyok, egy a millióból,
A veritékes magyar rög alatt.
– De bennem feszül Magvetőmnek lelke
Az újrateremtő csodás akarat.

S fejem fölött vérgyilkos, vad dühében,
Halált lehel a fagyos szívű Tél...
– A belém vésett áldott Krisztus arca
Melenget – és boldog új tavaszt ígér.

Bennem feszül, s érzem meg nem ölhet
Zordon időknék dermedt hidege:
– Szívem mélyén itt új életre készül
Emberibb holnapok éltető rügye.

S tovább sűgom a fagyos éjszakában,
Mag-testvéreim ébren legyetek,
– Mert az Időknék tenger-éjjeléből
Mérföldnyi lábakon jön a Kikelet.

Tavaszi fohász

Uram Jézusom, segíts meg újra,
Erőd, malasztod add reám:
Mert nélküled úgysem fakadna
Zsenge élet a kezem nyomán.

Rozsdás az ekém, rozsdás a lelkem,
Rajtuk a télnek torz nyoma:
Csak néhány lépés és kegyelmeddel
Csillogóbb lesz mint valaha.

Hasad a barázda, hull a göröngy,
Új élet ágya készül itt,
Roggyan a lábam a küzdelemben,
S ajkamon mégis dal hevít.

Teremtő, terved részese lettem,
Fekete földek porfia:
Ölelj magadhoz, ha alólam itt lenn
Kifut e hosszú barázda.

Fohász

Valahol a hegyek tövén
Hasad a barázda,
Fehér hajú fáradt ember
Fájó szívvel járja.

Őszült haját minden percben
Csókjaimba fonnám,
Lába nyomát, ha tehetném,
Végig aranyoznám.

Értem fájó nehéz szívét
Szent oltárra tenném,
S a lelkemet, ez égő mécses
Elébe helyezném.

A jó Istent arra kérném
Soha meg ne verje,
Ekét tartó kérges kezét
Vegye két kezébe.

Simogassa, melengesse,
Adjon áldást raja,
Csak ő tudja mennyit mélyült
Minden barázdája.

S az életnek száz keresztjét
Csak énreám rakja,
S azt az embert, jó Apámat,
Két kezével áldja.

Pacsirta dal

Oly szép az élet,
oly mesés,
A kék ég és a föld,
a ringó-lengő
zöld vetés,
melyben a párom költ.

A kéklő hegyek
ormain,
s a bodros felhőn át,
zengje csorduló
dalaim
teremtőm himnuszát.

Barna barázdák
vándora,
te is dalolj velem,
és szenvedésed
rút nyoma
behegged lelkedem.

Panaszos, dacos
ajkadon,
szárnyaljon az ének:
s meglásd, a rideg
ugaron
kizsendül az élet.

Börtönben

Nem hallik itt az esti harangszó,
És nincsen gyerek kacagás,
Nem bólongat az eperfa lombja,
És nincsen, nincsen – annyi más.

Nem hív a kislányom vacsorázni,
Nem mosolyog rám hitvesem,
Itt az életnek tengernyi dolga,
S minden öröme idegen.

Valami furcsa bolygóra estem,
Itt minden csak volt – és majd lesz,
Hol a sivár élet sivatagján
A Múlt patakja csörgedez.

Vagy a jövőnek nagy kék folyója
Olykor áradva tör elő...
– Valami furcsa bolygóra estem,
Itt nincs Jelen, csak Múlt, s Jövő.

Juliskámhoz

(Első áldozásod napján)

Szívedben ott él, ott dobog,
Lelked most Véle társalog,
Ki téged életre teremtett
És atyja Tavasznak Télnek:
– Hozzád hajolt, hogy soha többet
Ne légy szolgája a bűnnek.

Fátyladdal játszik a szellő,
S kebleden a rezgő-lengő
Gyöngyvirág csokron harmat csillog,
És rád nevet a napsugár:
– Míg élsz, nem lehetsz ilyen boldog,
Bármilyen édes élet vár.

Szemedben csillan, tündököl,
Krisztus arca e gyöngytükör,
És lelkem örömkönnyeivel
Szívedbe írom e nagy napon:
– MEG NE ALKUDJ SOHA A BŰNNEL,
S megáld az Isten, leányom.

A szentkúti búcsún

Keménykötésű paraszt ember
Térdre csuklik a szent kövön,
Lelkén az élet sok kolonca
Itt szépen, halkan elpihen.

Lábán végtelen utak pora,
És szívéen mázsányi bánat,
Mert nem veszi le senki róla,
Ide hozta Máriának.

Agyondolgozott két nagy kezét
A mellén imára fonja,
És égre néző két szeméből
Kibuggyan lelke patakja.

– Mert az élet már bírhatatlan,
És az erőnk is oly kevés,
Hajolj le hozzánk könnyek anyja,
Mert elemészt a szenvedés.

Eljöttünk sírva, énekelve,
Tehozzád, drága jó Anyánk,
Szenvedő, szegény magyar néped,
Mert oly sötét az éjszakánk.

Sírunk, zokogunk, s mégis bízva
Palástodba kapaszkodunk:
Tudjuk, hogy áldó szent kezedből
Fakad majd drága Hajnalunk.

Utállak-kívánlak

Nem volt a hízelgés sohasem kenyerem,
Mégis mennyi álmos, nyomorult reggelen
Köszöntem én oda kulcsárnak, ispánnak,
Hej, tarisznyás *múltam* szívemből utállak.

Nem loptam, nem csaltam, becsületben éltem,
És mégis rabbilincs lett a fizetségem.
Bús vándora lettem magyar Golgotának,
Börtönös *jelenem* szívemből utállak.

Hej, hogyha én egyszer magamnak szánthatok,
S meghurcolt szívemből minden rút bánatot
Trágya gyanánt szórok termő barázdáknak:
Boldog, szép *holnapom* szívemből kívánlak.

Adventi sóhaj

Harang kondul a hajnali csendben,
Halkan szitálva hull a hó.
Érzem szavára sejtő szívemben
Remeg a bűn – az elhaló.

Belül a lelkem ólmos sötétjén
Villanó fények pászmája,
Rorátés tűzben Belőled égvén
Uram utadat pásztázza.

Jajjal béklyózott nagy éjszakákon
Vonszolom súlyos sorsomat,
Fogd meg hát kezem, hogy rád találjon
E Téged vágyó akarat.

Adventi utakon csetlek-botlok
Egyre csak feléd Betlehem,
„Harmatozzatok égi magasok”
– S hiszem, hogy egyszer meglelem.

Nagypénteken

Dermedt, nagy csendben
Zokog a lelkem.
S néma a tenger végtelen.
Kihalt a határ,
Nincs dalos madár,
Szél sír az ágon szüntelen.

„Íme az ember.”
Szíve már nem ver,
A halhatatlan halt meg ma.
Drága keresztjén
Meggínezett testén
Vádol a bűnnek rút nyoma.

Beteljesedett.
S áldó kezedet
Holtod után is kitárod.
Kebled átdöftem,
És bűnös lelkem
Mégis szent szívedre várod.

Uram irgalmazz,
Hogy a bűnhalmaz,
Mely a keresztre szegezett,
Szent véred nyomán
Itt a Golgotán
Ne nyugózza már lelkemet.

Bocsásd meg nékem,
Hogy csöpp keresztet
Kínnal, panasszal vonszolom.
S karold fel gyarló,
Oly bűnre hajló
Lelkem, megváltó Krisztusom.

Feltámadott

Bús nagypéntekek árva népe,
Ha könnyes a szemed, nézz az égre,
Ki érted szenvedni földre szállt,
– S nagyra, nemesre tanított,
Ím végképp legyőzte a halált:
Feltámadott.

Keserveid nagy Golgotáján
Nem kacag kéjjel már a Sátán,
S a csüggedések éjjelén át
– Ki néked keresztet adott,
Átvillantja fényglóriáját:
Feltámadott.

Nyisd fel szemeid, ne légy Tamás,
Mert Mestered e drága látomás,
Szivárvány betűkkel írta fel:
– (Hogy lásd meg a fényes holnapot
Olykor napod ha nem tündököl).
Feltámadott.

Zeng-bong a harang drága dala,
Harmatos hajnalon száll el oda,
Hol még a bűnnek hantja alatt
– Életre vár a sok halott,
Értsék meg égő szózatodat:
Feltámadott.

Lobog a zászló, száll az ének,
Dicsőség drága szent nevének,
Ki Golgotáját járta értünk,
– S mégis diadalt aratott,
Hogy édesítse szenvedésünk:
Feltámadott.

Téli tájon

Szél zenél a csupasz ágon,
És a messze kerek tájon
Tiszta fehér hólepel.
Sehol egy folt, egy makula,
Csak a halkán hulló puha
Hótakaró terül el.

– Ez hát a világ.
A szennyet, a sáros pocsolyát
Bevonja patyolat fehérrel,
S el akarja hitetni az Éggel,
Hogy itt nincsenek fagyos szívek,
És jajból fakadt könnycsermelyek.
Itt minden tiszta,
És angyalok az emberek.

Tűnj el, omolj el, képmutató
Hazug fényeddel hótakaró,
Hadd virítson a piszkos sár.
Hogyha az Ég majd megsokallja,
Termő élettel tele szórja
A szép tavaszi napsugár.

Emlékezés

Megcsúfolt, árva Magyarország,
Örök éjfélek hazája,
Hol fáradt kézzel, s bízó hittel
A rongyos paraszt még most is szórja
Az őszi magot a barázdába.

Megcsúfolt, árva Magyarország,
Zsírodon bitangok híznak,
És kint – ott kint a nagyvilágban
Saját fényűző múltjukon sírnak
Kik csak a jóban maradnak magyarnak.

Megcsúfolt, árva Magyarország,
Én egyre sírnék sorsodon,
Ha nem tudnám, hogy e drága földben,
– (Bár hízik a fényben giz-gaz gyom)
Már fakad az új rügy a bújt magon.

Megcsúfolt, árva Magyarország,
Él még velődben szent erő,
Mert millió lelket lelkébe zárva
Összehajolt itt jó pár parasztfő
Áldott nevedben magyarabb Jövő.

Rongyos, foltos őszi tájon

Rongyos, foltos őszi tájon
Varjú károg valahol,
Sáros, hideg barázdákon
Kopott ember bandukol.

Fáradt kézzel szórja, veti
A holnap kenyeret,
Felsóhajt, és nem kérdezi
Ő magának mikor vet?

Sóhajtását, mint a magot,
Puha földbe takarja,
S évről-évre megsarjadzott
Sokszorosát aratja.

Konok hittel addig veti
A sok sóhajt, s bánatot,
Míg majd egyszer kibillenti
Sarkából e világot.

Nehéz idők előtt

Nehéz, fekete fellegek alatt
Vésztjelző varjúk kárognak,
S fekete tájon a fehér utak
Sötét Semmibe szaladnak.
Viharmadarak sikongják,
Hogy vájjuk ki azt a két szemet,
Amely még most is bízva, várva,
A végzettel terhes fellegek felett
Derűs, kék eget keres.
– Lehült a nap is az égről,
S a poklok fekete mélyéről
Felszabadult a Sátán maga,
És fogai közt holtan, véresen,
Vergődik a Remény madara.
S a csüggedés viharszárnyain
A hideg Halál nyargalász,
Kaszája nyomán sírba dől itt
Minden arányló, szép kalász.

– – –

– Nyugodj csak nyugtalan háborgó szív,
Álmok útjának vándora,
Ha jönni kell, hát hadd jöjjön ránk a
Végzet tomboló vihara.
Ha jönni kell, hát hadd jöjjön
A poklok Sátán serege,
És szikrázó villámok útján
A nagy próbatételek ideje.
– Nyugodj csak nyugtalan szív...
Bármilyen zord idők járnak,
A nagy tölgyek szilárdan állnak.
S a zúgó vihar csak hadd hordja
A korhadtt, száraz ágakat, mert a
Férgeseknek halál a sorsa.
Aki a boldog Jövőt hordja
Megtépázott szíve alatt,
S ezer gyökerű nagy hittel hisz
– Az mégis győzelmet arat.

Fohász

Valahol a hegyek tövén
Hasad a barázda,
Fehér hajú fáradt ember
Fájó szívvel járja.

Őszült haját minden percben
Csókjaimba fonnám,
Lába nyomát, ha tehetném,
Meg is aranyoznám.

Értem fájó nehéz szívét
Szent oltárra tenném,
S lelkemet, ez égő mécseset
Elébe helyezném.

A jó Istent arra kérném
Soha meg ne verje,
Ekét tartó kérges kezét
Vegye két kezébe.

Simogassa, melengesse,
Adjon áldást rája,
Csak ő tudja, mennyit mélyült
Minden barázdája.

S az életnek száz keresztjét
Csak énreám rakja,
S azt az embert, jó Apámat
Két kezével áldja.

Megnézem hát én is

Megnézem hát én is
Álmaim szép vágya,
Nem légből épült-e,
Amit nemsokára
Széjjel szór a sodró,
Nagy világmozgató
Szörnyű Szelek árja.

Megnézem, hogy lelkem
Félte őrzött kincse,
Nem eldobott rongy-e,
Nem hamis-e a gyöngy?
Amit – minden szépet
Eltékozló élet
Dobott az útfélre.

Megnézem. Bár érzem,
Gyötrődő nagy sorsom,
S álmatlan éjszakák
Álmait ha hordom,
Keresztre feszülten
Vergődő lelkemben,
– Valami szépséges
Új világ sarjadzik
Letarolt tarlókon.

Ébren álmodom

(Klárikámnak)

Alszik a börtön sóhaj világa,
Megállt az órló gondmalom...
Csak én vagyok ébren a vágyéjszakába
Csapongva terhes szárnyakon.

Átröppenek az Idők nagy árkán,
S eltűnik a nagy messzeség...
Otthon fekszem ismét a puhatollas párnán,
S a szívem boldog lángban ég.

Klárikám, kedves kicsi-kis lányom,
Velem vagy drága bogaram,
A mellemre ültetlek, s boldogan várom,
Hogy összekuszáld a hajam.
Várom, hogy kérdezd édes kis száddal:
– „Hol voltál ilyen sokáig?
Vártalak a téllel, s a nyíló virággal,
– Szemedből a könny miért folyik?”

Hallgatom csevegő csacsogásod,
Olyan az mint a kis patak,
Mert mióta látod e ronda világot,
Nem hallottam még tíz szavad.

Nem láttam első tipegésedet,
Nem fogtam imára kezed
– És nem repültem át (mondván szép meséket)
Az Óperencián veled.

Azóta kétszer esett le a hó,
Hogy pár percet voltál nálam,
S én megfürdethettem a szőkén aranyló
Fürtjeid lelkem mámorában.

S most ébren álmodva nagy boldogan
Mosoly derülne arcomon,
– De jaj, már az örök nagy csizmája dobban,
– S könny csorog szalmapárnámon.

Halottak estéjén

Ködtakaróját magára húzza
A didergő rongyos világ,
S ezen az estén szívről szívre, mint
Élő fáknak őrlő szúja,
Az emlékezés vasfoga rág.

Lehunyt szemeim nagy mélységéből
Vibráló fénnel felém int,
A temetők gyertya milliárdja,
Mely a szerető szívekből
A sírokra fényglóriát hint.

Fiú szülőkért, hitves hitvesért
Sóhajt ma szomorú imát.
Én értetek Csíkos Szent Halottak,
– S nem lelvén sírotok keresztjét,
Átölelem a magyar éjszakát.

Értetek; kik a bitó alá is
Felemelt fejjel álltatok,
Vagy börtönök dohos falai közt
Gyilkos kórban jött a hamis,
Felórló nagy halál reátok.

Kik lehulltatok a drága földbe
Miként ősszel a búzaszem,
Hogy szívetek szent mártír porába
Mélyen belegyökerezve
Boldogabb, új élet szülessen.

Magyar helytállás hős halottai,
Felétek száll ma sóhajom,
S értetek e szerény, kicsi gyertyát,
Szent fogadásokkal teli,
Megtépett szívemet meggyújtom.

Hitvesemhez

(Tízéves házassági évfordulónk napján)

Megsercentek az égő gyertyák,
És felbúgott az orgona.
Szerető szívünk eggyé dobbant,
S ránk kacsintott az ablakon át
Az ősz arányló mosolya.

Virágban, fényben úszott minden,
S nekünk dalolt a kismadár,
Az őszi tájon nagy sietve
Egy röpke percre visszalibbent,
És csókot hintett ránk a nyár.

Azóta jönnek, egyre jönnek,
A sugártalan bús napok.
S meleg fészüket rázzák, tépik,
A ránk zúduló zordon Télnek
Vámszedői – a Karvalyok.

S tíz év után most sajtó szívvel
A börtön rácsai mögött,
Meghurcoltan, a mélybe lökve,
Vágyó sóhajjal idézem fel
Jó Hitvesem szép emlékedet.

A lelkem szárnyán Hozzád szálllok,
Mert a lelkemen nincsen zár.
– Köszönök néked mindent-mindent,
Az értem vállalt földi poklot,
S hűségedet, mely egyre vár.

Köszönöm, hogy miattam viszed,
Zokszó nélkül a keresztet.
S fájó szívvel most tíz év után
– (S ameddig tart e röpke élet)
Megújítom szent eskümet:
– „Holtomiglan-holtáiglan,
mindennemű viszontagságában
én Őt el nem hagyom”.

Jézus szíve

(Mindennapos börtöni énekünk)

Jézus szíve, én királyom, köszönöm a szenvedést,
Irgalmadnak nagyságából, mindazt ami engem ért.
Getszemánnak, Golgotának harmatában fürödtem,
S keresztedből egy parányit vallaimra vehettem.

Gyötrelemben, szenvedésben, csüggedések éjjelén,
A halálon atmosolygó pillantásod láttam én.
S ha keresztem súlya alatt erőtlenség lerogytam,
Szent Szívednek erejéből új életre támadtam.

Jézus szíve én királyom, légy a szívem mindene,
Ha elborít a világnak bűnös, szennyes tengere.
Vérző kebledre borulva sírom én ki magamat,
És az idők végeztéig Reád bízom sorsomat.

Vágyakozás

Csendesen síró lelkembe vissza-
Vsszajárnak a régi idők.
És rácsos, drótos rab-világomba
Naponként egyre beleálmodom
A búzát ringató szent mezőt.

Harmatos hajnalok pacsirta dalát,
Konduló déli harangzenét,
Ringó kalászkok drága illatát,
S az alkony bíborán rám mosolygó
Két kicsi lányom könnyes szemét.

S ebbe a jajos, ronda világba,
Kinyújtom láncolt két karom,
Hogy átöleljem mind aki kába –
Síró semmibe hajló lélekkel
Csüggedten ballag az ugaron.

Hajnaltájban

Jó öreg pajtásom, ébren vagy-e?
Figyeld csak jól, milyen furcsa:
Mínthogyha az alvó földóriás
Alattunk megmozdult volna.

Valahol mélyen, valahol messze,
Morajlik, nyög az éjszaka.
Hajnalodik, s a kísértetekre
Ráborul sírjuk ajtaja.

Sok mázsás subánknak súlya alól
Húzzuk ki zsibbadt magunkat,
A hegyeken túl már szól a kakas,
Új hajnal hangja riogat.

Micsoda csodás nagy ébredésbe
Mozdul az Idők kereke!
S elődobban a barázdákból az
Úzött parasztok serege.

Elődobban és kitárt szívekkel
Indul a fénylő Nap felé,
S reménysugárból hidat emel a
Búzló mocsarú múlt fölé.

– Jó öreg pajtásom, ébren vagy-e?
Új szellők szárnya simogat,
Menjünk, gyűjtsuk meg szíveinkkel az
Első hajnali sugarat.

Elárvult kaszámhoz

Harmadik nyáron pihensz, csak pihensz,
Pengédre rozsdá rakódott,
Álmodj hát te is dolgos nagy időkről
Szívbolondító édes nagy álmot.

Életvarázsló lendületünkbe
Belereccsent a nagy megállj,
S azóta gyilkos gehenna minden napunk,
Láncra vert sorsunk vétlensége fáj.

Nem rendre rendet vág ma az Idő,
S kaszához szokott két kezem,
Ha húsomba vág is a nehéz rabbilincs.
Szépen, csöndben – az Égre emelem.

Paraszt vagyok

Ne hidd, hogy bennem nincsen lélek,
Ne hidd, hogy igásbaromként élek
Azért, mert kopott rongy gúnyában
Járok a sáros barázdában.
S golgotás utam kátyúi nagyok:
– Aért mert paraszt vagyok.

Ne hidd, óh város cifra népe,
Hogy a szellem csodás szárnyverése
Csak a tiéd. Mert tarisznyámban
Shakespeare és Dante szép szava van,
S a nagy Szókratésszel társalkodo:
– ím látod, paraszt vagyok.

És mikor gögös büszkeséggel
A fejem felett oly messze nézel,
M megbocsájtok, s bölcsen kitérek,
Tudom mit érsz – és én mit érek.
Mert asztalodra kenyeret adok:
– Hát buta paraszt vagyok.

Csillagos nyári éjszakákon

Csillagos nyári éjszakákon,
Amikor minden elpihen,
Kiröppenek a börtönrácson,
S tehozzád szállók hitvesem.

Ébren virrasztó két szép szemed
Lelkem csókjával lezárom,
Ne csillogjon a hajnalsugár
Bánat-könnyes pilláidon.

Gondjaidra ráborítom az
Álomnak tündér-palástját,
– Futkoss virágos réteken, és
Felejtsd el sorsunk nagy átkát.

Álmodd, hogy ennyi vívódás után
Mégis partot ér csónakunk,
S önfeledt, boldog ölelésben
Örökké együtt maradunk.

S ha ajkadon majd mosoly nyílik,
Én azt a mosolyt ellopom,
S a börtön rideg lelke elől
A lelkem bele takarom.

Nagy munkában

Küzdelmes sorsom batyujával
A börtönpriccsre lerogytam.
– Az egész magyar jaj-világot,
Tengernyi sóhajt, tengernyi átkot
Magammal hoztam.

(Magammal hoztam gyermekkorom
Krajcáros nehéz éveit.
S a grófok földjén embert nyúzó,
Száras kenyéren kaszát húzó
Múltam emlékeit.
– Az időt, mikor a halállal
Oly könnyedén cimboráltam.
S a lövészárkot betemetve
A nemzet szájába évről évre
Friss kenyeret adtam.
– És tíz körömmel kapaszkodtam
Mezsgyémnek ingó rögébe,
Amikor orvul alám harapott
Minden világok eddig legnagyobb
Szörnyű földrengése.)

Magammal hoztam parasztsorsom
Minden búzáját, konkolyát.
S börtön-magányom nagy rostáján,
Mint otthon a magot nyár utolján,
Lassan pergetem át.

Elkészítem, mint a jó gazda,
Hogy a nagy vetések idején,
Csak a tisztultat, szentet, szépet,
Boldogabb idöket érlelőket
Hintsem a földbe én.

Kár, kár

Ballagok én is ekém után,
Mint annyi ősöm ezer éve.
– És fejem fölött panaszos jajjal
Vén varjú károg fel az égre.

Sötét felhők ülik a lelkem,
Mögöttem küzdelmes, kínos nyár,
– Mégis a fekete örök vádló
Gúnyosan rikoltja kár, kár, kár!

Kár az erőért, magvetésért,
Az életért – mely belegörnyed,
– Hogy korgó gyomorral minden őszön
Másoknak adjon friss kenyeret.

Keserű sors. Mégis azt mondom,
Nincs igazad károgó madár:
– Egyszer tán mégis magunknak vetünk,
S ki tudja, nem most van-e ez már?

Viharban

Ezer nagy viharban, szörnyű jégverésben,
Tarajos villám ha cikázik az égen,
Ős-paraszt hitemmel mozdulatlan állok,
Ha tépnek, ha zúznak őrjöngő villámok.
Én nyugton kacagok a forgó fergegben,
– Mert hiába minden, e csendes kebelben
Vihar után való ózondús világ van,
S a lelkem már ott jár
Ez újult világban.

A lelkem már ott jár, s hasadó hajnalon,
Új barázdát szántok vihatvert ugaron.
Ős-paraszt hitemből kitáruló szívvel,
Új magot szórok a széles mezőn széjjel,
– És belerikkantom a csüggedők lelkébe:
Hiába lettünk mi százszor eltemetve,
Százszor feltámadtunk, százszor újra élünk:
Mert ezergyökerű
A mi szent Vetésünk.

Hajnali kurjantás

A hajnali csendben hahó-hahó,
Vastagon dől a suhanó,
Bodrosan leomló rend.

A lusta világ még körös-körül
Ólmos álmában elmerül,
S dobbanó szívem örvend.

– És friss erővel, amint vágom,
A mozduló nagy határon
Fényes szellő suhan át.

S telehinti újjal, széppel,
Változtató szent Igével
A megdermedt barázdát.

Virrasztó dal

Még csak éjfél múlt – és úgy tűnik,
Hogy vége nem is lesz soha,
Oly vaksötét, oly sóhajterhes
E kínos magyar éjszaka.

Lelkem pislogó pásztortüzét
Újra meg újra felszítom,
S nehéz panaszt hurcol a szellő
A könnyes drága ugaron.

Halod testvér? – Sír a barázda,
S benne a kifosztott paraszt:
Ne burkolódz hát sóhaj-subádba,
Égő lelked hintse a vigaszt.

Óh, mennyi magyart elnyomott már
A csüggedés nehéz álma,
Vagy lettek elbotlott Júdások
Mindnyájunk gyalázatára.

Testvér, hát te is elcsüggedsz,
Elhamvad örtüzed fénye?
S nem lobbantja a Feltámadás
Sugarát a borús égre?

– Csak aludj hát, ha nem bírod már
A virrasztó hősi életet,
Én maradok, s a síri éjben
Újból felszítom tüzemet,

Boldog érzés, hogy messzi tájról
Testvér-tüzek fénye csillan,
Egymást vigyázzuk, bátorítjuk
E rettenetes helytállásban.

S a csüggetegek álma fölött
Együtt virrasztunk Krisztussal.
Hittel hisszük, hogy nincs messze már
Az áldott húsvéti Hajnal.

Péter-páli fohász

Küzdelmes napoknak
Én kopott vándora,
Csendesen megállok
Nevetve és sírva.

Hát ismét megértük,
Én uram Istenem,
Újra életet szült
Az a sok küzdelem.

Hogy keserves sorsunk
Új nagy áldozatát,
Könnyes veritékkel
Sóhajtjuk fel Hozzád.

Fáradt, kérges kezem
Imára kulcsolom,
S hangtalan ajkamon
Tengersok fájdalom.

S tengernyi koplalás
Jajszava elhallgat,
Uram, mert tenyered
Új kenyeret ringat.

– Küzdelmes napoknak
Bús paraszt vándora,
Ismét hazaértem
Nevetve és sírva.

Hat szem búza

„Magyar földön, mikor mindent ellepett a dudva,
Volt egyszer, hol nem volt, hat szem vetőbúza.”

(Dr. László István)

Didergő Szívek évszakában
Egy borongós, bús őszi napon,
Sóhajt kergetett a szellő
A könnytől sáros ugaron.

Letarolt, dudvás magyar tájon
Csak a halál kacarászott,
S az örök Gazda mégis, mégis,
A tar mezőn végig szántott.

S a sáros, hideg barázdában
– A holtak közé életet
Hat szem választott vetőbúzáat
Gondos kézzel belé vetett.

Hogy gyökerüket mélyre fúrva
Álmodják meg az új Tavaszt,
Mely a gondtermő sírmezőkön
Zengő életet fakaszt.

– És azóta jeges, hosszú télben,
Gyilkos fagypáncél alatt,
A halálon a hat szem búza
Hatszoros győzelmet arat.

És tavasszal majd szárba szökken
Szívükből a szent ígéret,
S ennyi koplaló század után
Belőlük lesz a boldog Élet.

Lángolj csak, lángolj

Lelkem rejtekén féltve vigyázlak
 Éltető Hitem, pislogó Lángom.
 Őrizd a Szeretet meleg szép szikráját
 Akkor is, ha ezen a dermedt világon
 A gyűlölet fagyos, vad orkánja zúg át.
 – Őrizd a Fényt
 A másokért égőt,
 Amikor a kevés igazak hátán,
 Koncra éhes szájjal, harácsoló lázban,
 Mind megannyi gyilkos, tébolyult vad Sátán,
 Tombol, dúl az Ember éhesen, korlátlan.
 – Szikra szívedben
 Őrizd a Reményt,
 A holnapot szülő végtelen Hitet,
 És meglásd, hogy önnön mocsarába ássa
 E sötét világot a bátor hívó tett
 Fényből fakadó nagy szent akarása.
 – Addig csak lángolj,
 Lángolj szüntelen.
 Csüggedt álmodók álmai felett,
 S ha mindent megül is a rothadó moha,
 És nem veszi át senki meleg Fényedet
 Égesd hát önmagad – csak ki ne égj soha.

Kicsi pók módjára

Alattam víz, búzló mocsár.
 Fölöttem sűrű, nagy köd ül.
 A mocsár felett egy gyenge szálon
 Függek magányos egyedül.

Fonogatom, fonogatom,
 Egyre előre sorsomat:
 Talán egyszer mégis megtalálom
 A napsugaras partokat.

Fonalamat a köd felett
 Hozzad csomóztam Istenem,
 S e ködvívó szent élet-hitemnek
 Nedveit belőled nyerem.

Őrködj Uram, hogy e csodás
 Áramlás meg ne szakadjon,
 – Mert jaj, akkor itt a mocsár felett
 Fonalam ketté harapom.

Szívemben hulló őszi lombok

Szívemben hulló őszi lombok,
A forró nyár már odavan.
S ebben a zúgó, hazug szélben
Lassan már elhalkul szavam.

Gyürkőző, lázas ifjúságom
Világtisztító szent Lángja
Ellobant – és hamvait a szél
Meggyötört fejemre szórja.

Nagy akarások hamva alatt
Halódó magyar Ugaron,
Szívós hitemnek csendes tüzét
Azért én mégis felszítom.

Szívemben hulló őszi lombok,
A forró nyár már odavan:
S meghurcolt sorsom halk tüzénél
Álmodón meghúzó magam.

A kőkereszt

Hol az út a faluból kifordul,
És a pacsirta dalt ereszt,
Áll a vén Idők óriása,
Egy ütött-kopott kőkereszt.

Előtte köszöntek ükapáink,
A néma robotok népe,
S parasztsorsunknak nehéz terhét
Mi is letesszük elébe.

Harmatos hajnalon Őt köszöntjük,
A megfeszített Isten-ácsot,
Kit felszegeztünk, mert közénk jött
Jobbá tenni a világot.

És későn este, ha nyűtt-fáradtan
Előtte hazaballagunk,
Vállunkon terhes keresztünkkel
Felé száll áldó sóhajunk.

Parasztsorsunk bús barázdáján
Ha gyalázzuk, ha áldjuk Őt,
Minden napunkban ott találjuk
A velünk együtt szenvedőt.

– Hol az út a faluból kifordul,
És a pacsirta dalt ereszt,
Vigyázza dolgos életünket
Az ütött-kopott kőkereszt.

Parasznóta

Paraszttestvér a barázdából
Emeld az égre bús fejed.
Új nap virrad az éjszakából,
Sötét sorsunknak vége lett.
Verítékünkől sarjad az élet,
Bennünk feszül az ősi erő,
Mi vagyunk itt a boldog ígéret,
Mi vagyunk itt a jobb jövő.

Saját hazánkban kisémmizve
Sárba tapostak bennünket,
Századokon át mégis küzdve
Mi adtuk itt az életet.
Keserű sorsunk szent esküvése
Szorítsa egygé a jobbunkat,
És összefogva mi visszük végre
Boldog jövőbe sorsunkat.

Zarándoklaton

Érett gyümölcsük súlyától terhelt
Vén szilvafák árnya alatt,
A nyári porban hősen, mezítláb,
Éneklő kis csapat haladt.

Zarándokok. Kik szent énekszóval
Cipelték súlyos sorsukat,
Hogy egy Mátra-völgyi kis templomban
Szívből kisíriák magukat.

A menet élén – elszánt nagy hittel –,
Legyőzve hegyet s völgyeket,
Én, a tízéves emberpalánta
Vittem a búcsús keresztet.

Azóta elmúlt egypárszor tíz év,
S egyre nőtt velem a kereszt,
– És viszem, bár fejemen az Idő
Már téli szálakat ereszt.

Bővült zarándokcsapat előtt
Tüzes kereszttel megyek,
– S ha elvéteném az irányt, akkor
Feszítsetek rá, emberek.

Zúgjakok harangok...

(A szovjet csapatok kivonulásakor)

Zúgjakok harangok – szárnyaló szent ének,
Tedeumot zengve szentséges nevének,
Hogy síri éjjelünk vaksötétjét
Elűzte régvárt csodás hajnala,
S a könnytől ázott magyar rónán
Urunk, Istenünk lelkünk húrján
Újra zenghet az Alleluja.

Századunk kegyetlen, új tatárjárása
Sáros csizmáival úgy taposta sárba
Magyar életünk drága kincseit,
– hogy soha többé a Tisza-tájon
Szent István király árva népe
Testben-lélekben kisémmizve
Boldog hazára ne találjon.

Hogy egy évezred minden örömét, jáját
És kitépett szívünkben ezt a szent hazát,
Hazátlan bitangok prédájára
– Bár igaz lelkünkkel nem akarjuk,
Megtagadva a jót, a szépet,
Krisztust kívánó nagy hitünket
Ócska, rongy koncként odadobjuk.

S mikor ránkborult a temetők csendje,
Bilincselte kezünket az égre emelve,
Mindig hittük, hogy e szenvedésből
– Mert velünk van Krisztusunk – Urunk,
Fájdalmas utunk végigjárva
E gyilkos, sötét éjszakára
Mégvirrad drága hajnalunk.

Zúgjakok harangok – szárnyaló szent ének,
Tedeumot zengve szentséges nevének,
Hogy síri éjjelünk vaksötétjét
Elűzte régvárt csodás hajnala,
– Hálás szívvel köszönjük Urunk,
Hogy végetért Golgotás utunk,
S újra zenghet az Alleluja!